U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. L.,** zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Klimentská 1652/36, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2017, č. j. 1 Az 2/2017 – 58,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3400 Kč, která bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 12. 2016, č. j. OAM-634/ZA-ZA11-K09-2016, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2017, č. j. 1 Az 2/2017 – 58, jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v relevantním znění (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta.

[3] Městský soud v předmětném rozsudku vycházel ze správního spisu, dle něhož žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 19. 7. 2016, přičemž dne 22. 7. 2016 poskytl k této žádosti další údaje. Sdělil, že je ženatý a na Ukrajině žijí jeho dvě dospělé děti, manželka, bratr i matka. S manželkou již však 10 let nežije a dětem na Ukrajině zanechal dům. Do České republiky přicestoval před více jak 8 až 9 lety autobusem, v jiných státech Evropské unie před tímto příjezdem nikdy nepobýval, neměl udělena víza či povolení k pobytu. K důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl,

že na Ukrajině je bída a je to stále horší. Také nechce na Ukrajině narukovat do armády, jelikož má na východě země kamarády a válčit nehodlá. Momentálně má v Praze přítelkyni, občanku České republiky, paní Z. B., která pobírá od státu podporu, on tedy musí vydělávat peníze. Po zdravotní stránce žalobce uvedl, že se cítí dobře, jen je napůl nevidomý, jelikož má na jednom oku šest a na druhém sedm dioptrií, přičemž by si chtěl v České republice zaplatit operaci očí, ale bez legálního pobytu to není možné. Na Ukrajinu se v žádném případě vrátit nechce.

[4] Žalovaný vycházel při posuzování předmětné žádosti o mezinárodní ochranu také z výpovědi družky žalobce. Paní Z. B. ve své svědecké výpovědi, podané dne 3. 3. 2015 na Policii České republiky, Krajském ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (protokol č. j. KRPE-1929-21/ČJ-2015-170022-SV) v rámci řízení o správním vyhoštění žalobce, kromě jiného uvedla, že jejich vztah vnímá spíše jako kamarádský, bydlení žalobce u ní nepovažuje za společnou domácnost, má ho ráda a „vzala by si ho“, pokud by se rozvedl, ale pokud má říct „úplnou pravdu“, „moc si ho vzít nechce“.

[5] Žalovaný na základě správního spisu také konstatoval, že předmětná žádost o mezinárodní ochranu je v pořadí již druhou žádostí žalobce. Poprvé žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 31. 3. 2014, přičemž mu mezinárodní ochrana rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 5. 2014, č. j. OAM-133/ZA-ZA08-K01-2014, udělena nebyla. Žaloba proti tomuto správnímu rozhodnutí byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 5. 2015, č. j. 29 Az 22/2014 – 56, zamítnuta. Následně byla podána kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud svým usnesením ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 135/2015 – 39, odmítl pro nepřijatelnost. Podle svého tvrzení se žalobce po ukončení výše popsaného řízení zdržoval v České republice, kde pracoval nelegálně a byl zadržen policií. Se žalobcem bylo následně zahájeno řízení o správním vyhoštění.

[6] Městský soud v rámci odůvodnění svého rozsudku uvedl, že žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani při následných pohovorech neuvedl skutečnosti, pro které by mu měl být žalovaným udělen azyl podle § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu. Městský soud se tedy ztotožnil se žalovaným v tom, že žalobce nebyl na Ukrajině pronásledován z důvodu uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a jeho obavy z povolání do ukrajinské armády nejsou v daném případě relevantním azylovým důvodem ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Městský soud měl za to, že informace o výkonu vojenské služby na Ukrajině, které žalovaný získal z různých zdrojů, dostatečně tento závěr odůvodňují. Ač za nenastoupení do výkonu vojenské služby hrozí trest odnětí svobody 2 – 5 let, může k němu dojít pouze v případě, pokud si dotyčný občan převezme povolávací rozkaz. Obecně jsou podmínky výkonu vojenské služby standardní, vojenská služba se řídí zákonem. Případný výkon vojenské služby by dle informací žalovaného ani dle informací poskytnutých žalobcem nebyl diskriminační.

[7] K neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu městský soud konstatoval, že soud není oprávněn nahradit správní uvážení žalovaného vlastní úvahou o tom, zda důvody uváděné žalobcem jsou relevantní pro udělení humanitárního azylu či nikoliv. Je však toho názoru, že žalovaný nijak nepřekročil meze správního uvážení, jeho závěr vychází z dostatečných podkladů a je zcela logický, což plyne nejen z napadeného

pokračování

rozhodnutí, ale i ze správního spisu. Žalovaný řádně zjistil a posoudil sociální a ekonomickou situaci žalobce i jeho zdravotní stav. Právě ohledně zdravotního stavu žalobce městský soud uvedl, že je s podivem, že vzhledem k tvrzené částečné slepotě své zdravotní postižení žalobce do podání žádosti o mezinárodní ochranu na odborné lékařské úrovni nijak neřešil. Městský soud také považuje za nevěrohodné tvrzení žalobce, že z důvodu tohoto postižení je odkázán na pomoc své družky, když ve správním řízení naopak sdělil, že jeho družka nepracuje a peníze vydělává on. Námitky žalobce shledal tedy městský soud nedůvodnými.

[8] K podmínkám pro udělení doplňkové ochrany městský soud poznamenal, že neshledal skutečné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. a) ani b) zákona o azylu a že s ohledem na zjištěné informace o zemi původu žalobci nehrozí v případě návratu na Ukrajinu ani vážné ohrožení života či lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, tedy vážná újma dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Městský soud rovněž uzavřel, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) [v rozsudku patrně omylem uvedeno písm. a)] zákona o azylu, „*neboť při řešení soukromého a rodinného života nemůže být samo o sobě postupováno podle zákona o azylu, ale je třeba zvolit řešení podle zákona o pobytu cizinců*“.

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatel především namítal, že byla porušena zásada materiální pravdy. Dle jeho názoru žalovaný správně neposoudil dopady svého rozhodnutí a městský soud se dostatečně nevypořádal s námitkami, které stěžovatel uvedl v žalobě, přičemž na nich trvá.

[11] Podle stěžovatele městský soud pochybil v otázce humanitárního azylu, kdy nepřihlédl k aktuálnímu potvrzení ohledně stěžovatelova zraku, které stěžovatel předložil v řízení před městským soudem, přičemž je z něj zřejmé, že se jeho zrak zhoršuje a v budoucnu hrozí oslepnutí. Stěžovatel také považuje za nespravedlivý závěr městského soudu ohledně nevěrohodnosti jeho tvrzení o nutnosti pomoci ze strany jeho družky, když stěžovatel u soudního jednání uvedl, že občas pracuje, jelikož je jeho družka nezaměstnaná. Stěžovatel zdůrazňuje, že vykonává pouze nenáročné uklízečské práce, protože náročnější činnost mu jeho zdravotní stav nedovoluje, což dle stěžovatele nevyvrací tvrzení, že je v některých úkonech závislý na pomoci své družky, bez níž by si jen stěží například přečetl rozhodnutí či jiné dokumenty. Stěžovatel tedy uzavírá, že hrozící slepotu ve spojení s jistou závislostí na družce je nutné považovat za důvod zvláštního zřetele hodný, který odůvodňuje udělení humanitárního azylu.

[12] Stěžovatel dále namítal, že se městský soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkami ve vztahu k závěru žalovaného o neudělení doplňkové ochrany. Tyto námitky měly směřovat k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož se stěžovatel se svou družkou nachází v těžké a výjimečné situaci. Tato situace spočívá zejména v tom, že oba jsou nemajetní, jejich zdravotní stav jim nedovoluje

vykonávat výdělečnou činnost, která by jim dostatečně pokryla základní životní potřeby, jeden bez druhého by neměli ani bydlení. Stěžovatelova družka, která je závislá na pomoci státu, by nebyla schopna začít vést nový život na Ukrajině, kde stěžovatel nemá žádné zázemí ani domov, a záhy *„by se octili na pokraji života a smrti, neboť nelze očekávat pomoc ze strany státních orgánů Ukrajiny"*. Dle názoru stěžovatele je možné jeho rodinný život realizovat pouze na území České republiky.

[13] Stěžovatel také uvedl, že ve své žalobě rozporoval tvrzení žalovaného, podle něhož je jeho vztah s družkou není natolik intenzivní, aby mohlo dojít k zásahu do soukromého a rodinného života, k čemuž se městský soud ani nevyjádřil. Stěžovatel je toho názoru, že i vztah starších párů, které již nemohou mít rodinu, může být intenzivní. Se svou družkou žije od roku 2001 a jsou si vzájemnou oporou. S ohledem na přicházející stáří lze očekávat, že si budou vzájemně vypomáhat. Stěžovatel zopakoval, že jeho závislost na družce je již nyní dána tím, že je téměř nevidomý a některé úkony zvládá jen s její pomocí. Závěrem uvádí, že je nyní v situaci, kdy mu hrozí správní vyhoštění a své právo dle čl. 8 Úmluvy může realizovat pouze prostřednictvím zákona o azylu, dle zákona o pobytu cizinců již žádnou možnost nemá. Ve správním řízení o vyhoštění se tímto tvrzením nemohl bránit, jelikož neměl právního zástupce a sám neznal adekvátní způsob obrany. Navíc správní orgány rozhodující o vyhoštění údajně sdělují účastníkům tohoto řízení, že *„realizace soukromého života se řeší v rámci azylu"*. Dle stěžovatele tedy správní orgány odkazují na sebe navzájem a on již nemá možnost, jak by si mohl legalizovat pobyt na území ČR. Pokud je tedy v rozhodnutí uveden pouhý odkaz na zákon o pobytu cizinců, jde o závěr, který není dostatečně zdůvodněn a je zavádějící. Právě tuto otázku považuje stěžovatel za přesahující jeho zájmy a tedy odůvodňující přijatelnost jeho kasační stížnosti.

[14] Stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby zrušil rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že na svém postupu ani na postupu a rozhodnutí městského soudu neshledává žádné pochybení, přičemž pro účely řízení o kasační stížnosti plně odkazuje na své rozhodnutí a jeho odůvodnění. Žalovaný je také toho názoru, že rozhodnutí ve věci se netýká otázek, které dosud nebyly řešeny či byly řešeny rozdílně, a ani stěžovatel neuvádí, v čem spočívá zásadní pochybení městského soudu.

[16] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro její nepřijatelnost, případně ji zamítl pro nedůvodnost.

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

pokračování

Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních *otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*, 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno 4) *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.* O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský (městský) soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal v případě stěžovatele relevantní argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[20] Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, a tento závěr v napadeném rozsudku potvrdil rovněž městský soud.

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal nesprávné posouzení jeho žádosti z hlediska humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany stěžovatel nezpochybňoval.

[22] Pokud jde o námitku směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického

právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[23] Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní" azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*"

[24] Stěžovatel namítal, že městský soud nepřihlédl k (v té době) aktuálnímu potvrzení o jeho zhoršujícím se zraku ze dne 29. 3. 2017. V této souvislosti je ovšem třeba připomenout, že obdobné potvrzení o vyšetření zraku optikem stěžovatel sice již předložil ve správním řízení, ovšem, ač se tak stalo dne 22. 7. 2016, jednalo se o potvrzení ze dne 14. 9. 2012, tedy již v té době bezmála čtyři roky staré. Stěžovatel tedy nese sám podíl na tom, že žalovaný při hodnocení vady zraku stěžovatele pro účely humanitárního azylu neměl k dispozici aktuální odborné posouzení. Přesto nebylo správné, jestliže žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že zmiňovanému důkazu nepřikládá žádnou důkazní váhu, neboť se stále jednalo o zprávu o odborném (byť nikoliv lékařském) vyšetření zraku stěžovatele, a je též pravdou, že žalovaný měl, pokud se mu tento důkaz jevil z hlediska prokázání zrakového postižení stěžovatele jako nedostačující, stěžovatele vyzvat, aby předložil zprávu o aktuálním vyšetření, a to nejlépe lékařem. Toto pochybení žalovaného ovšem neovlivnilo dle názoru Nejvyššího správního soudu hmotněprávní postavení stěžovatele, neboť z žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný rozsah zrakového postižení tak, jak jej uváděl sám stěžovatel, nezpochybňoval, měl však za to, že tato skutečnost sama o sobě nepředstavuje důvod zvláštního zřetele hodný a tedy dostačující pro udělení humanitárního azylu.

[25] Obdobné konstatování platí i ve vztahu k závěrům městského soudu o dané otázce. Je pravdou, že městský soud nové potvrzení o zhoršujícím se zraku stěžovatele ze dne 29. 3. 2017 sice provedl na jednání k důkazu, nicméně ve svých úvahách ho nijak nereflektoval. Na straně druhé městský soud vlastně ani nebyl oprávněn, pro účely posouzení podmínek udělení humanitárního azylu, zohlednit případnou změnu zdravotního stavu stěžovatele oproti situaci v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Humanitární azyl je výlučně institutem vnitrostátního práva, nedopadá tedy na něj, na rozdíl od azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. a) až c) zákona o azylu, čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění), (nová procedurální směrnice), podle něhož „[č]*lenské státy [...] zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval*

úplné a ex nunc *posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*". Ačkoli tedy při posuzování podmínek pro udělení výše uvedených forem mezinárodní ochrany musí dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu krajské soudy vycházet ze skutkového stavu ke dni svého rozhodování, pokud je to ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu, u humanitárního azylu se i nadále uplatní § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož správní soudy obecně vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[26] Pokud má stěžovatel za to, že od doby vydání žalobou napadeného rozhodnutí skutečně došlo k rapidnímu zhoršení jeho zraku do té míry, že mu hrozí úplná slepota, může být tato skutečnost důvodem pro podání nové žádosti o mezinárodní ochranu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 - 66, publ. pod č. 1956/2009 Sb. NSS, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 Azs 14/2014 – 44) s tím, že by ji měl stěžovatel doložit aktuálním lékařským vyšetřením zraku, případně důkazy nejen o závislosti stěžovatele na péči jeho družky, ale též o nedostupnosti adekvátní lékařské péče na Ukrajině. Tyto skutečnosti by v takovém případě měl žalovaný následně posoudit, nejprve z hlediska přípustnosti tzv. další opakované žádosti o mezinárodní ochranu (§ 11a odst. 3 a 4 zákona o azylu) a následně případně z hlediska důvodnosti této žádosti, ve světle podmínek pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Je pravdou, že velký senát Soudního dvora Evropské unie dospěl ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2014, *M'Bodj*, C-542/13, ECLI:EU:C:2014:2452, k závěru, že případy nenavrácení cizince do země původu z důvodu jeho vážné nemoci a neexistence adekvátní zdravotní péče v dané zemi původu nelze podřadit, a to ani v těch mimořádných případech, kdy by toto navrácení bylo v rozporu s čl. 3 Úmluvy ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva (k tomu srov. zejména rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 12. 2016, *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10, srov. též rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 18. 12. 2014, *Moussa Abdida*, C-562/13, ECLI:EU:C:2014:2453), pod definici vážné újmy dle čl. 15 kvalifikační směrnice (nyní směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany), pokud nejde o úmyslné odpírání léčby, a v těchto ostatních případech tak členský stát není oprávněn udělit doplňkovou ochranu. Jak již ovšem bylo řečeno, věc by i tak bylo třeba posoudit, při zohlednění uvedené judikatury evropských soudů, právě z hlediska podmínek udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, kterou ČR zavedla nad rámec a zároveň i v rozporu s kvalifikační směrnicí, nicméně k tomuto rozporu nemohou žalovaný ani soudy přihlížet v neprospěch žadatele o udělení mezinárodní ochrany a musí tedy naopak tuto zákonnou úpravu dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu aplikovat.

[27] Stěžovatel dále namítá právě neudělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, ovšem z jiného důvodu, tedy proto, že by jeho vycestování mělo

být v rozporu s čl. 8 Úmluvy, tedy mělo by představovat nepřiměřený zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života v České republice, zejména soužití s jeho družkou, přičemž stěžovatel uvádí, že nemá jinou možnost, jak tento společný život realizovat, a to vzhledem k rozhodnutí o jeho správním vyhoštění.

[28] Již v usnesení ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 135/2015 – 39, ve věci předchozí žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu ovšem Nejvyšší správní soud k této otázce konstatoval:

„Přijatelnost kasační stížnosti dále nezakládá ani námitka stěžovatele ohledně zásahu do jeho rodinného života, která byla žalovaným i krajským soudem vypořádána, a to jak s ohledem na rodinné vazby stěžovatele na území Ukrajiny, tak i s ohledem na jím tvrzený vztah na území ČR. Žalovaný i krajský soud přitom dospěli k závěru, že rodinný a osobní život stěžovatele neodůvodňuje udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a tedy případného udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu v případě žadatele o mezinárodní ochranu již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, www.nssoud.cz, uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky] (...), od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince.“. *Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl,* „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“

Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47, www.nssoud.cz). Při stanovení rozsahu povinností státu je však nutno zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.

Stěžovatel sám ovšem neuváděl skutečnosti svědčící o naplnění těchto přísných podmínek a nenasvědčuje tomu ani obsah spisového materiálu. Závěr krajského soudu, dle něhož stěžovatelem tvrzený vztah s družkou Z. B. nelze z tohoto pohledu považovat za dostačující pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, je v daném případě zcela v souladu s citovanou judikaturou (srov. a contrario rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 - 28, publ. pod č. 2836/2013 Sb. NSS). Pokud bylo stěžovateli v minulosti uloženo správní vyhoštění, musela být přiměřenost zásahu do jeho osobního a rodinného života na základě tohoto vyhoštění posuzována především právě v řízení o správním vyhoštění (viz § 119a odst. 2 ve spojení s § 174a zákona o pobytu cizinců) a proti

pokračování

rozhodnutím správních orgánů v takové věci měl stěžovatel možnost podat samostatnou správní žalobu, resp. následně proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost.“

[29] Uvedené závěry Nejvyššího správního soudu platí i v nyní posuzované věci druhé žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, neboť dosud nebyla zjištěna taková změna skutkového stavu, která by si vyžádala jiné hodnocení této otázky. Byť tedy Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že městský soud se vypořádal s příslušnými žalobními námitkami vůči závěrům žalovaného k této otázce nedostatečně, neměla ani tato vada z uvedených důvodů vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele a nemůže tedy založit přijatelnost kasační stížnosti. K tvrzené prohlubující se závislosti stěžovatele na jeho družce v souvislosti se zhoršováním jeho zraku platí výše uvedené závěry o tom, že pouze případná zásadní změna oproti skutkovému stavu, z něhož vycházel žalovaný, by mohla zakládat přípustnost případné další opakované žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu.

[30] S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a městský soud se, přes uvedená dílčí pochybení, *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[31] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[32] Stěžovateli byla usnesením městského soudu ze dne 8. 2. 2017, č. j. 1 Az 2/2017 - 32, ustanovena zástupkyně JUDr. Anita Pešulová, advokátka. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí v takovém případě hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát, přičemž zástupce ustanovený v řízení před krajským (městským) soudem, je-li jím advokát, zastupuje žalobce i v řízení o kasační stížnosti. Ustanovené zástupkyni stěžovatele přísluší odměna za 1 úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) ve výši 3100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d), § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Ustanovené zástupkyni stěžovatele dále náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy činí odměna ustanovené zástupkyně 3400 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 8. listopadu 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu